

“Ὅπως καὶ παρ’ ἡμῖν, οὕτω καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ διάφορα σατυρικὰ φύλλα ἐνδιατρίβουσιν ἀναμιξ εἰς τε τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν βίον. Ἐν Λονδίῳ ἐκδίδονται τὰ „Punch“, „Fun“, „Judy“, „Funny Folks“ καὶ „Moonshine“. Γνωστότατον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἶνε μόνον τὸ „Punch, or the London Charivari“. Ἡ ἱστορία τοῦ περιφήμου τούτου σατυρικοῦ φύλλου ἀναποσπάστως συνδέεται πρὸς τὸν βίον τῶν ἐξοχωτέρων σατυρογράφων τῆς βικτωριανῆς ἐποχῆς, διότι συνεργάτας του ἔσχε τὸν Thackeray, τὸν Douglas Jerrold, τὸν Hood, Mayhew Smith καὶ ἄλλους. Κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας τὸ φύλλον τοῦτο ἦτον ἀληθὲς καὶ ἀνεγνωρισμένη δύναμις ἐν τῷ κράτει, ἰδρύθη δὲ τῷ 1841 ὑπὸ Mark Lemon, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ πρῶτος αὐτοῦ συντάκτης καὶ εἰς τὰ τελευταῖα τοῦ βίου του ἔτη ἀπελάμβανεν ἐξ αὐτοῦ ἐτήσιον εἰσόδημα 1500 λιρῶν στερλινῶν. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι πάντες οἱ μέχρι τοῦδε συντάκται του ἦσαν ἢ ποιηταὶ ἢ κωμωδοποιοί, ἄλλως ὅμως δὲν εἶνε πάντοτε ὅλα τὰ περιεχόμενά του μετ’ ἐπιτυχίας καὶ λεπτότητος γεγραμμένα.

Ὅπως ἰδιοφυῆς καὶ νωπὸς καρπὸς τῆς λονδινεῖου ἐφημεριδογραφίας εἶνε τὰ λεγόμενα „Society Papers“, ἐβδομαδιαῖα φύλλα ὠρισμένα διὰ τὴν „ὑψηλὴν κοινωνίαν“ καὶ πραγματευόμενα ἀπροκαλύπτως καὶ εὐφωῶς πολλάκις τὰ τρωτὰ μέρη τῆς σημερινῆς κοινωνίας, τὰ ἀπόκρυφα τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς οἰκονομολογίας καὶ διάφορα ἄλλα κοινωνικὰ σκάνδαλα. Τὸ δηκτικὸν καὶ σατυρικὸν αὐτῶν ὕφος τὰ καθιστᾷ προσφιλὲς ἀνάγνωσμα εἰς τοὺς πολλούς. „Ἐπείγουσάν τινα ἀνάγκην“ δὲν ἱκανοποιοῦσιν, ἀλλ’ ὅπωςδὴποτε ἀποκαλύπτουσιν ἐνίστε ἀξιοπεριέργα μυστήρια τῆς ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως πόλεως. Δύσκολον δὲ εἶνε βέβαια εἰς ἕκαστον ἀριθμὸν νὰ διακρίνη τις τὸν οἶτον ἀπὸ τῶν ζιζανίων. Τὰ ἀάλλιστα φύλλα τοῦ εἵδους τούτου εἶνε „The World“ καὶ τὸ „Truth“

ὄργανον τοῦ ῥιζοσπάστου, εὐφωῶς καὶ πλουσίῳ βουλευτοῦ Λαβουσέρ.

Σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῇ ἀγγλικῇ φιλολογίᾳ διαδραματίζουσι τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, τὰ κατὰ μῆνα καὶ τριμηνίαν ἐκδιδόμενα. Ἐκτὸς τῆς φιλελευθέρως „Edinburgh Review“. ἰδρυθείσης πρὸ 80 ἐτῶν ὑπὸ τοῦ λόρδου Brougham, ἀξιωμακτικὸς εἶνε καὶ ἡ συντηρητικὴ „Quarterly Review“ καὶ ἡ ἄλλοτε ὑπὸ John Stuart Mill διευθυνομένη „Westminster Review“. Τὰ μηνιαῖα φύλλα εἶνε πολυαριθμότατα καὶ ποικιλώτατα, ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν καλλιέργειαν ὅλων τῶν ἐπινοημάτων τῆς διανοητικῆς κινήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκ τῶν μηνιαίων Ἐπιθεωρήσεων πρωτεύουσιν κατέχουσι θέσιν ἡ „Fortnightly Review“ καὶ ὁ „Nineteenth Century“, ὧν ἕκαστον τεῦχος τιμᾶται ἀντὶ 4 περίπου δραχμῶν. Τὰ δὲ μηνιαῖα „Magazine“, ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν ἐλαφρὰν φιλολογίαν, εἶνε ἐφθηνότερα καὶ ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων ἐκδίδονται ἄνευ εἰκόνων. Εἰκονογραφημένον ὅμως εἶνε τὸ λεγόμενον „Argosy“, συντασσόμενον ὑπὸ τῆς γνωστῆς μυθιστοριογράφου μίς Wood, καὶ τὸ ὅπὸ τοῦ 1883 ὑφιστάμενον „English Illustrated Magazine“, ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως σημαντικώτερον πάντων εἶνε τὸ „Macmillans Magazine“ καὶ τὸ „Blackwoods Magazine“.

Δυστυχῶς ὁ ἐν ταῖς στήλαις τῆς „Κλειῶς“ χῶρος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἐμιλήσωμεν περὶ τῶν λοιπῶν μηνιαίων συγγραμμάτων, ὡς καὶ περὶ τῶν ἄλλων περιοδικῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν θεολογίαν, τὴν θρησκείαν, τὴν καλλιτεχνίαν, τὴν οἰκονομολογίαν, τὴν παιδαγωγικὴν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἃν καὶ πάρα πολλὰ θὰ εἴχομεν περὶ αὐτῶν νὰ εἴπωμεν, ἀφ’ οὗ ἐν μόνῳ τῷ Λονδίῳ ἐκδίδονται οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 900 δημοσιογραφικῶν ὀργάνων.

(ἐν Μαγικιστρίᾳ.)

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια καὶ τέλος).

XXXV.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐβδομάδων, ἀφ’ οὗ συνέβησαν ταῦτα, ὁ Φρέβεν μετέβη εἰς ἄλλην τινα ἐκεῖ πλησίον πόλιν, καὶ διαμένων ἐν αὐτῇ, διὰ νὰ εὕρισκεται πάντοτε οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἰωσηφίνας, ἐσυνειδίξε νὰ περιπατῇ τὸ ἐσπέρας μόνος παρὰ τὴν ὄχθιν τοῦ παραρρέοντος μεγάλου ποταμοῦ. Ἐκεῖ δὲν ἔπαυεν ἀναλογιζόμενος τὴν συναρμογὴν τοσούτων συμπτώσεων καὶ προσεπάθει νὰ εὔρῃ μέσον τι, ὅπερ ἴσως θὰ καθίστα αὐτόν τε καὶ τὴν προσφιλεῖ γυναῖκα εὐτυχεῖς. ἐνῷ δὲ ἐσπέραν τινα ἔκαμνε τὸν συνήθη τοῦτον περίπατον καὶ ἦτο βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις ταύτας εἶδε πλησιάζουσιν ἐκ τῆς παρακειμένης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γεφύρας μίαν ὁδοπορικὴν ἄμαξαν· ἡ ἀλλόκοτος τοῦ ὀχήματος κατασκευὴ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν του μακρόθεν ἤδη. Ἀλλ’ εὐθὺς μετ’ ὀλίγον οἱ ὀφθαλμοὶ του προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ ἀκολουθού, ὅστις ἐκάθητο παρὰ τῷ ἄμαξηλάτῃ· τὸ κυτρινωπὸν καὶ φαιδρὸν πρόσωπόν του, διαρκῶς στρεφόμενον ἐκ περιεργείας πρὸς τὰ περίεξ, τῷ ἐφάνη γνωστόν, ἔτι δὲ γνωστοτέρα ἡ παρδαλὴ ἐνδυμασία του. Ὅταν ἡ ἄμαξα, βάδην ἐπὶ τῆς γεφύρας προχωροῦσα, ἐπλησίασε περισσύτερον, τότε καὶ ὁ ὑπηρέτης παρετήρησε τὸν νεανίαν καὶ ἀνέκραξε προτάσσων ὡς Ἰσπανὸς θρησκευτικὰ τινα ἐπιφωνήματα· „Καλέ, αὐτὸς εἶνε ὁλος κι’ ὁλος!“ Ἦνοιξε συγχρόνως ἐν σπουδῇ τὸ ὀπι-

σθεν αὐτοῦ παράθυρον τῆς ἁμάξης καὶ ὠμίλησε πρὸς τὸν ἐντὸς διαμένοντα κύριον. Εὐθὺς μετὰ τοῦτο κατέπεσεν ἐν ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ ὀχήματος παραθύρων καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπεφάνη προκύπτουσα ἡ κεφαλὴ τοῦ γνωστοῦ ἤδη ἡμῖν Δὸν Πέτρου. Ἡ ἄμαξα ἐσταμάτησε· ὁ Φρέβεν ὥρμησε μετὰ χαρᾶς πρὸς τὸν γέροντα, ἔνοιξε τὴν θύραν καὶ ἔλαβε τὸν καταβαίνοντα εἰς τὰς ἀγκάλας του. „Ποῦ εἶνε, ποῦ τὴν ἔχετε τὴν κόρην τῆς Λαύρας μου; Δι’ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἰπατέ μοι ποῦ εἶνε;“

Ὁ Φρέβεν δὲν κατῴρθωσε νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν ἐκ τῆς ταραχῆς· παρέλαβε δὲ καὶ ὠδήγησε τὸν γέροντα ὀλίγον ἀπώτερα πρὸς τὴν ἄκραν τῆς γεφύρας καὶ ἐκεῖ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἡ κόρη δὲν εὕρισκετο πολὺ μακρὰν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ὅτι τὴν ἐπαύριον θὰ πηγαίνουν μαζῇ πρὸς συνάντησίν της.

Δάκρυα χαρᾶς εἶχεν ὁ Ἰσπανὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. „Πόσον Σὰς εἶμαι ὑποχρεωμένος δι’ αὐτὴν τὴν εἰδήσιν, τὴν ὁποίαν μ’ ἐδώκατε!“ εἶπε μετ’ ὀλίγον. „Εὐθὺς ἅμα ἔλαβον ἄδειαν ἀναχωρήσεως, δὲν ἔχασα οὐδὲ μίαν στιγμὴν καὶ παρήγγειλα τὸ ταχύτερον ὄχημα καὶ ἦλθον διὰ τοῦ συντομωτέρου δρόμου. Δὲν μποροῦσα περισσότερον νὰ βαστάξω. Ὁμοιάζει ἄρ’ γε μὲ τὴν μητέρα της καὶ τί διηγεῖται περὶ τῆς Λαύρας μου;“

Ὁ Φρέβεν ὑπεσχέθη αὐτῷ ὅτι θὰ διηγηθῇ ὅλα ἐπάνω

εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἀφοῦ δὲ ἀνῆλθον ἀμφοτέροι μετὰ τοῦ Διέγου διέταξε νὰ φέρωσιν ἀναψυκτικά τινα ποτά. Ἀνεπαύθη ἐπὶ μικρὸν ὁ γέρον, ὁ Διέγος προσέφερε σιγήρα καὶ ὁ νεανίας ἤρχισε τὴν λεπτομερῆ τῶν γενομένων ἀφήγησιν. Μετ' αὐξόντος πάντοτε ἐνδιαφέροντος τὸν ἤκουεν ὁ Δὸν Πέτρος καὶ πρὸς μεγίστην τοῦ Διέγου ἐκπλήξιν ἀφῆσε νὰ σβύσῃ τὸ σιγάρον του, πρᾶγμα δηλ., τὸ ὁποῖον ἀπὸ εἰκοσι καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν δὲν εἶχε ποτε συμβῆ. Ὅταν δὲ ὁ Φρέβεν ἐφθασεν εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην σκηνήν, ἥτις ἔλαβε χώραν μεταξὺ τῆς Ἰωσηφίνας καὶ τοῦ συζύγου της καὶ αὐτοῦ ἐν τὸς τῆς ἀναδενδράδος, ὁ Δὸν Πέτρος δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῇ· τὸ γεροντικὸν καὶ μεσημβρινὸν αἱμά του ἤρχισε νὰ βράζῃ. Ἐπίεσε τὸν πῖλόν του μέχρι τῶν ὀφρύων, ἐτύλιξε τὴν ἀκραν τοῦ μανδύου του ἐπὶ τοῦ βραχίονος καὶ ἐφώνησε ἀστραπηβολὰ ρίπτων βλέμματα

„Φέρε με, Διέγο, τὸ κοπτερόν ἐκεῖνο σπαθί μου! πρέπει νὰ σκοτώσω ἐγὼ ἐκεῖνον τὸν ἀχρεῖον! καὶ αὐτὸ τὸ ὀρκίζομαι ὡς καλὸς χριστιανὸς καὶ εὐγενὴς Ἰσπανός. Φέρε, Διέγο, τὸ σπαθί μου!“

Ἄλλ' ὁ Φρέβεν ἐκράτησε τὸν τρέμοντα καὶ καταβεβλημένον ἤδη ἐκ τῆς ὀργῆς γέροντα καὶ τὸν ἔφερε πλησίον τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου· προσεπάθησε δὲ νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦσαν πλέον περιττά, ἀφοῦ ἡ Ἰωσηφίνα ἦτον ἤδη ἀπηλλαγμένη ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὤμου καὶ ἀγρίου συζύγου της. Καὶ διὰ νὰ κατευνάσῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸν ἡγανακτημένον φίλον του ἔφερε καὶ ἔδειξεν αὐτῷ καὶ πάλιν τὸ ἀντίτυπον τῆς ἐν τῇ πινακοθήκῃ ἐκείνῃ εἰκόνας. Μετὰ νέας ἐκπλήξεως καὶ γοητείας παρετήρησεν αὐτὴν ὁ Δὸν Πέτρος καὶ μετὰ μικρόν, ὥσει λησμονήσας τὰ πρὸ στιγμῆς γεγόμενα, εἶπε: „Βέβαια, αὐτὴ εἶνε ἡ κακόμοιρη ἡ Λαύρα μου!“ Καὶ κλαίων ἐνηγκαλίσθη τὸν νεαρὸν φίλον του ὀνομάζων αὐτὸν ἀγαπητὸν υἱὸν του καὶ εὐχαριστῶν αὐτῷ μετὰ συγκεκομμένης φωνῆς δι' ὅλα, ὅσα ἔπραξεν ὑπὲρ τῆς ἀτυχοῦς μητρὸς καὶ τῆς πτωχῆς θυγατρὸς της.

Τὴν ἐπαύριον συναπῆλθε μετὰ τοῦ Φρέβεν εἰς τὸν οἶκον τῆς Κυρίας ἐκείνης, παρὰ τῇ ὁποίᾳ διέμενε ξενιζομένη ἡ Ἰωσηφίνα. Ἦτο δὲ ἀληθῶς συγκινητικὴ ἡ στιγμή, καθ' ἣν ὁ σεβάσμιος γέρον ἐναγκαλισθεὶς τὴν ὡραίαν γυναῖκα ἤρχισε νὰ παρατηρῇ μετὰ προσοχῆς τοὺς χαρακτηρισμοὺς τοῦ προσώπου της, ἐνῶ βαθμυδὸν ἢ ἄλλως σκυθρωπὴ τοῦ ἰδίου μορφῇ ἱλαρύνετο. Μετ' ὀλίγον ἐφίλησε τῆς Ἰωσηφίνας τὸ στόμα καὶ ἀνέκραξε: „Ναί, τῆς Λαύρας μου κόρη εἶσαι. Ὁ πατήρ Σου τίποτε ἄλλο δὲν Σ' ἔδωκε εἰμὴ μόνον τὴν ξανθὴν κόμην του, ἀλλ' αὐτὰ τὰ εὐμορφα τὰ μάτια, τὸ στόμα εἶνε τῆς Λαύρας μου ὅλα! Τώρα θὰ ἦσαι ἰδική μου, κόρη· δὲν ἔχω κανένα συγγενῇ καὶ εἶμαι πλούσιος· ἐκ συγγενείας δὲ καὶ εἰκοσαετοὺς ὀδύνης ἀνήκεις εἰς ἐμὲ πλέον παντὸς ἄλλου ἐν τῷ κόσμῳ!“ Ἀλλὰ τὰ βλέμματα ἐκείνης, ἥτις ὑπὲρ τὸν ὦμον τοῦ Δὸν Πέτρου ἔβλεπε διαρκῶς πρὸς τὸν Φρέβεν, ἐπρόδιδον τὰς σκέψεις της, μὴ παραδεχομένης βέβαια τὸν τελευταῖον τοῦτον τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρὸς ἰσχυρισμόν. Ἠσπάσθη ἐν τούτοις μετὰ συγκινήσεως τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν θεῖόν της, ἄλλον πατέρα της.

Ἡ ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης χαρὰ ἐπ' ὀλίγας μόνον ἡμέρας διήρκεσεν. Ὁ Δὸν Πέτρος ἐδήλωσεν ὀριστικῶς, ὅτι αἱ ἀσχολίαι του ἠνάγκαζον αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ ὡς τάχιστα εἰς Πορτογαλίαν, ἐπιμένων δὲ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς προσεχέστατης ἀναχωρήσεώς του ἐφαίνετο ὡς μὴ λαμβάνων διόλου ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἡδύνατο νὰ κωλύσῃ τὴν Ἰωσηφίναν διὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· ἄλλως τε εἶχεν ὁ ἄνθρωπος καὶ τόσον αὐ-

στηρὰς θρησκευτικὰς ἀρχάς, ὥστε οὐδ' ἐσκέπτετο κἀν ὅτι ὅτι τάχα ὁ Φρέβεν θὰ ἐτόλμα νὰ ἐπιθυμήσῃ τὴν Ἰωσηφίναν ὡς μέλλουσιν σύμβιον του. Εἶνε δύσκολον βεβαίως νὰ γνωρίζῃ τις πῶς οἱ ἀνταγαπώμενοι διεπραγματεύθησαν αὐτὸ τὸ ζήτημα· ἐγνώσθη ὅμως ὅτι ὁ Φρέβεν ἠθέλησε νὰ κατέλθῃ εἰς ὀριστικωτέρας ἐξηγήσεις καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο ἐπρότεινεν εἰς τὴν Ἰωσηφίναν νὰ γείνῃ διαμαρτυρομένη, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἐκείνη ἀπέκρουσε μὲ πολλὴν λύπην. Ἄλλοτε πάλιν ὁ ἀτυχὴς νεανίας, προβλέπων τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν του διὰ τὸν μέλλοντα ἀποχωρισμόν, παρεκάλεσε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης του τὴν Ἰωσηφίναν νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τὸν Δὸν Πέτρον, νὰ μείνῃ πλησίον του καὶ νὰ ζήσῃ παρ' αὐτῷ ἂν οὐχὶ ὡς σύζυγος, ἀλλ' ὡς φίλη τοῦλάχιστον καὶ ἀδελφή. Ἄλλ' οὐδ' εἰς τοῦτο συγκατετέθη ἡ σώφρων γυνὴ ὁμολογήσασα τὴν φυσικὴν της ὡς πρὸς τοῦτο ἀδυναμίαν, διότι βέβαια, εἶπεν, ἦτο δύσκολον νὰ διατηρήσῃ πρὸς αὐτὸν τοιαύτην τινὰ σχέσιν χωρὶς νὰ πάθῃ ἢ τιμὴ της, καὶ ἀφοῦ ἅπαξ τόσα καὶ τόσα ὑπέφερεν, ἐν τῇ ἀθωότητί της ἠθόνατο δικαίαν τινὰ ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν διασωθεῖσαν τιμὴν της καὶ ἀπηχθάνετο καὶ αὐτὴν μόνον τὴν ἰδέαν νὰ συνδεθῇ ἀθεμίτως πρὸς ἄνδρα, τὸν ὁποῖον τόσον βαθέως ἐξετίμα, ὅσον καὶ ἡγάπα. Καὶ πράγματι ἡ ἄρνησις τῆς Ἰωσηφίνας προήρχετο ἐξ εὐγενεστέρως τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, διότι συχνότατα ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν: „Δὲν εἶνε κρῖμα ὁ εὐγενὴς αὐτὸς νέος νὰ φθεῖρῃ τὰ ὠραιότερα ἔτη τῆς νεότητός του μὲ μίαν ἀτυχεστάτην γυναῖκα, ὡς ἐμὲ, τὴν ὁποίαν θέλει καὶ ἀπλὴν ἔστω φίλην του; Δὲν εἶνε κρῖμα νὰ στερηθῇ τὴν ὑψηλοτέραν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀπόλαυσιν τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας, τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ κτήσῃ τέκνων, χάριν ἐμοῦ; Ὅχι· ἀφοῦ ἅπαξ δὲν ἦτο τότε πεπωμένον νὰ ἐνωθῶμεν διὰ παντός, πρέπει τώρα ν' ἀποχωρισθῶμεν, καὶ ὁ χρόνος θὰ ἐπουλώσῃ αὐτὴν τὴν πληγὴν, θὰ λησμονήσῃ καὶ αὐτὸς κατὰ μικρὸν ἐν ἀτυχῆς πλάσμα, τὸ ὁποῖον ὅμως πάντοτε θὰ τὸν ἐνθυμῆται καὶ θὰ προσεύχεται ὑπὲρ αὐτοῦ.“

Καὶ οὕτω ἡ προφητικὴ ἐκείνη τῆς Ἰωσηφίνας προσφώνησις „Διὰ παντὸς ὑγίαινε“ ἐφαίνετο προσεγγίζουσα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν της. Ὁ Δὸν Πέτρος ἀφῆκε μετὰ τῆς νέας συγγενοῦς του τὴν ἑπαυλιν τῆς εὐγενοῦς Κυρίας ἀπερχόμενος εἰς Ὀλλανδίαν διὰ νὰ πλεύσῃ ἐκεῖθεν εἰς Πορτογαλίαν. Ἠκολούθησεν αὐτοὺς καὶ ὁ Φρέβεν, τὸν ὁποῖον ἐνίσχυνεν ἴσως ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ἐλπίς, ὅτι ὀλίγῳ βραδύτερον θὰ κατάρθου καὶ αὐτός, τακτοποιῶν τὰς ὑποθέσεις του, νὰ μεταβῇ παρὰ τῇ Ἰωσηφίνα καὶ τῷ σεβαστῷ φίλῳ του. Ὅσον δὲ καθικέτευεν αὐτὸν ἡ Ἰωσηφίνα νὰ μὴ καθιστᾷ τὸν ἀποχωρισμόν των ὀδυνηρότερον διὰ μακροτέρας συνοδοιπορίας, ἐν τούτοις ἐκεῖνος ἐπέμενε καὶ ἐνδακρυς ἀπῆντα εἰς τὰς προτροπὰς τῆς φίλης του λέγων: „Μόνον μέχρι τῆς θαλάσσης θὰ ἔλθω τώρα, καὶ ἔπειτα διὰ παντὸς ἴσως θὰ Σ' ἀποχαιρετίσω!“

XXXVI.

Κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ ἔτους ἐκείνου ἦτον ἐτοιμον πρὸς ἀπόπλουν ἐξ Ὀστένδης μέγα ἀγγλικὸν ἱστιοφόρον, κομίζον ἐμπορεύματα καὶ ἐπιβάτας εἰς Πορτογαλίαν. Εἶχεν ἀνατελεῖ ὡραία θερινὴ ἡμέρα, ἡ ὁμίχλη εἶχε καταπέσει καὶ ὁ καιρὸς ἐφαίνετο κατάλληλος πρὸς ἄμεσον εἰς τὸ πέλαγος ἐκπλουν. Κατὰ τὴν ἐνάτην πρωϊνὴν ὥραν ἠκούσθη εἰς κανονοβολισμός, τὸ σύνθημα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σύνθημα, δι' οὗ προσεκαλοῦντο οἱ ταξειδιῶται εἰς τὴν ἀκτὴν. Συγχρόνως ἐπλησίασε πρὸς τὴν παραλίαν λέμβος τις ἐκ τοῦ πλοίου διὰ νὰ παραλάβῃ καὶ διαβιβάσῃ τοὺς ἐπιβάτας.

Πλείστοι τότε προσήλθον καὶ ἀμέσως ἐπληρώθη ἡ λέμβος, ἣτις ἀνήχθη πρὸς τὸ πλοῖον διὰ τὴν ἐπιστρέφειν μετ' ὀλίγον καὶ παραλάβει δεύτερον πλήρωμα. Τότε ἐφάνησαν προσερχόμενοι ὡς ἐπιβάται καὶ τέσσαρες ἄλλοι, διακρινόμενοι μάλιστα ἀπὸ τῶν λοιπῶν ταξιδιωτῶν κατὰ τὴν βάρδιαν καὶ τὴν περιβολήν. Προηγέτο ὑψηλὸς τις γέρων ὑπερηφάνως προβαίνων· ἔφερε πλατύγυρον πῖλον, εἶχεν ἐπὶ τῶν ὤμων του μὲ τόσῃ χάριν ἐρριμμένον τὸν μανδύαν του, ὥστε παρατυχῶν τις ἐκεῖ που ναύτης δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ ἐπὶ τῇ θέᾳ του καὶ ἀνεφώνησεν: „Ἐγὼ κόφτω τὸ κεφάλι μου, ἂν αὐτὸς δὲν εἶνε Ἰσπανός!“ Εἶπετο δὲ αὐτῷ νέος τις κύριος, ὅστις ὠδήγει διὰ τοῦ βραχίονος ὠραίαν καὶ ὑψηλὴν γυναῖκα. Ὁ νέος αὐτὸς κύριος ἦτο λίαν ὠχρὸς, ἐφαίνετο ὅτι προσεπάθει νὰ κατάνικῃ μεγάλην ἐν ἑαυτῷ θλίψιν καὶ διὰ τῆς συνομιλίας του ὁμοίον τι πάθος νὰ καταπραύνη παρὰ τῇ συμβαδίζουσῃ γυναικί. Τὸ ὠραῖον αὐτῆς πρόσωπον περὶ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ μέτωπον ἦτο καταπύρρον ἐκ τῶν θυρήνων, τὸ στόμα συμπεπιεσμένον ἐκ τῆς ὀδύνης, ὠχραὶ δ' αἱ παρειαί. Ἐβάδιζε κλονιζομένη καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ὁδηγοῦ της. Ἐφερε μικρὸν πῖλον μὲ κυματίζοντα πτερὰ στρουθοκαμήλου· καὶ τὸ βαρὺ μεταξὺ τὸν φόρεμά της ἐκυμάτιζεν ἐπίσης· ὅλη ἐν γένει ἡ ἐνδυμασία της καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καταπίπτον περιδεραιὸν της δὲν ἤρμωζον πρὸς μακρὸν ταξίδιον, ἀλλὰ μᾶλλον δεδείκνυν ὅτι ἐσκόπει ἡ φέρουσα αὐτὰ νὰ προπέμψῃ τὸν νεανίαν μέχρι τοῦ πλοίου. Ὅπισθεν αὐτῶν ἤρχετο ὑπηρέτης μὲ παρδαλὴν ἐνδυμασίαν φέρων καὶ μέγα ἀλεξιβρόχιον ὑπὸ μάλης καὶ τὴν μαύρην κόμην ὑπὸ κεκρύφαλον κεκαλυμμένην.

Ὅταν πλέον κατῆλθον εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου ὑγρὰ ἦτον ἀκόμη ἡ ἄμμος ἐκ τῆς θαλάσσης τῶν κυμάτων καὶ συνεδέετο ἡ ξηρὰ πρὸς τὴν προσορμισθεῖσαν λέμβον διὰ μακρὰς σανίδας, ἐσταμάτησαν ὅλοι διὰ μιᾶς καὶ τὸ νεαρὸν ζεῦγος ἠτένισε πρὸς τὸ πλοῖον, κατόπιν παρετήρησαν ἀλλήλους καὶ ἡ γυνὴ ἔβαλε τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἔπαιζον τὰ πτερὰ τοῦ πῖλου της μὲ τὸ πρὸς ὠπὸν του καὶ ἔκρυπτον τὰ δάκρυά του ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν περιέργων. Δὲν ἴστατο μακρὰν αὐτῶν καὶ ὁ γέρων, ὅστις ἐτυλίχθη καλὰ εἰς τὸν μανδύαν του καὶ σκυθρωπὸς ἔβλεπε πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐνῷ ἔλαμπον οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκ δακρύου τινὸς ἰσως, ἢ ἐκ τῆς ἀνταυγείας τῶν λαμπυρίζοντων κυμάτων.

Δεύτερος κανονοβολισμὸς ἐμήνυσε τοὺς ἐτοιμοὺς ταξιδιώτας νὰ ἐπιβῶσιν εἰς τὴν λέμβον καὶ τὸ ἐνηγκαλισμένον ζεῦγος νὰ χωρισθῇ. Πρῶτος προσήλθεν ὁ γέρων, προσέφερε τῷ νεανίᾳ τὴν χεῖρα καὶ μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἐγκαρδίων τινῶν εὐχῶν διεσκέλισε ταχέως τὴν πρὸς τὴν λέμβον σανίδα. Τοῦτον ἠκολούθησεν ὁ ὑπηρέτης, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτισεν ἐπίσης ἐγκαρδίως τὸν νεανίαν. Τώρα ἐκ νέου ἐνηγκαλίσθη τὸ νεαρὸν ζεῦγος. Πρῶτος ὁ ἀνὴρ ἀπεσπάσθη καὶ ὠδήγησε τὴν γυναῖκα πρὸς τὴν λέμβον. „Διὰ παντὸς ὑγιαίνει!“ ἐφιθύρισεν ἐκείνη ὑπομειδιῶσα μὲ πόνον· „Διὰ παντὸς ὑγιαίνει!“ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ἐνῷ τὴν ἔβλεπε τρέμων καὶ δακρύων. Καὶ πάλιν ἐσφίγγαν ἀλλήλων τὰς χεῖρας, μετ' ὃ ἐκείνη στράφεῖσα διηυθύνθη πρὸς τὴν αὐτοσχέδιον ἀποβάθραν.

Παχύτατος ναύτης, ἄγγλος τὸ γένος, ἀνέμενεν ἐπὶ τῆς σανίδας τείνων τὴν χεῖρα διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ὠραίαν γυναῖκα καὶ ἔχων ἐτοιμοὺς ἤδη κατὰ νοῦν παρηγορητικούς τινας πρὸς τὴν γυναῖκα λόγους. Τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημά της ἐφαίνετο αἰωρούμενον ἐπὶ τῆς στενῆς σανίδας, ὁ ραδινὸς λαιμὸς της ἦτο πρὸς τὰ ὀπίσω κεκλιμένος καὶ τὰ κυματί-

ζοντα τοῦ πῖλου της πτερὰ ἔνευσον ἐπίσης πρὸς τὰ ὀπίσω, ὥς τε τελευταῖον ἀποτείνοντα πρὸς τὴν ξηρὰν ἀσπασμόν, ἐνθεν πάλιν ὁ νεανίας ἤνοιγε τὰς ἀγκύλας του καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἐζωγραφίζετο ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἔρωτος μὲ τὴν ὀδύνην τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Τότε πλέον ἐφάνη ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ ἐν τῷ ἄμα ἐπήδησεν ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας πάλιν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ πρὶν ἀκόμη ὁ ναύτης προφθάσῃ νὰ συμπληρώσῃ χειρονομίαν τινὰ πρὸς ἐκφράσιν τοῦ θαυμασμοῦ του ἐκρεμάσθη αὐτὴ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ νεανίου. „Ὀχι! ὄχι! δὲν ἔχω νὰ φύγω!“ ἀνέκραξε, „θὰ μείνω ἐδῶ· θὰ κάμω ὅ,τι θέλεις Σὺ, θὰ θαυράσω καὶ αὐτὰ τὰ δεσμὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία μ' ἐμποδίζει νὰ ὑπακούσω εἰς τὸ ἱερώτερον αἶσθημά μου. Σὺ εἶσαι καὶ πατρίς μου καὶ οἰκογένειά μου, Σὺ εἶσαι τὰ πάντα δι' ἐμέ. Θὰ μείνω πλησίον Σου!“

— „Ἰωσηφίνα μου!“ ἀνέκραξεν ὁ νεανίας ἐνῷ μὲ παράφορον εὐφροσύνην τὴν ἐσφίγγεν ἐπὶ τῆς καρδίας του. „Ἰδική μου νὰ μείνης αἰωνίως, Ἰωσηφίνα μου. Ὁ Θεὸς ὑπηγάγει αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν καρδίαν Σου, διότι βέβαια ἠθέλα χαθῇ ἐκ τῆς ὀδύνης τοῦ χωρισμοῦ!“ Καὶ ἐνῷ ἐκρατοῦντο οὕτως ἐνηγκαλισμένοι, προσήλθεν ὁ γέρων κατεσπασμένως καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. „Ἀρκεῖ, Ἰωσηφίνα μου, ὅτι ἅπαξ ἀπεχαιρέτισήτε· ἔλα τώρα, κόρη μου, δὲν ὠφελοῦν αὐτὰ τίποτε· τὸ πλοῖον θὰ κινήσῃ.“ — „Ἄς κινήσῃ τὸ πλοῖον, Δὸν Πέτρο“, ὑπέλαβεν ὁ Φρέβεν, ἐνῷ ἡ μορφὴ του ἐξήστραπτεν ἐκ χαρᾶς, ἡ Ἰωσηφίνα μου θέλει νὰ μείνῃ καὶ θὰ μείνῃ πλησίον μου.“

— „Πῶς, τί λέγετε;“ ἠρώτησεν ὁ γέρων σοβαρῶς· „δὲν πιστεύω νὰ ᾔνε ἔσθῃ, καθὼς λέγετε, φίλε μου· δὲν θ' ἀκολουθήσῃ ἐμὲ τὸν συγγενὴ Σου, Ἰωσηφίνα;“

— „Ὀχι!“ ἀπεκρίθη ἐκείνη μετὰ θάρρους· „ὅταν ἐστάθην ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τῆς λέμβου καὶ εἶδον ἔξω εἰς τὸ πέλαγος καὶ εἶδον τὰ κύματα, τὰ ὅποια θὰ μ' ἐχώριζον ἀπ' αὐτοῦ, τότε εἶδα τί ἔπρεπε νὰ κάμω· ἡ μήτηρ μου μ' ἔδειξε τὸν δρόμον· καὶ ἐκείνη ἄλλοτε ἠκολούθησε τὸν ἡγαπημένον ἄνδρα της εἰς τὴν ξένην· ζεῦρω τί θὰ κάμω καὶ ἐγὼ τώρα· αὐτὸς εἶνε ἐδῶ, εἰς τὸν ὅποιον ἡ ὁτυχὴς μήτηρ μου ὀφείλει τὰς τελευταίας γλυκειάς τοῦ βίου της στιγμὰς καὶ ἐγὼ τὴν ζωὴν μου, τὴν τιμὴν μου καὶ ὅλα τὰ ἄλλα. Ὑμεῖς, σεβαστέ μοι θεῖς, χαιρετίσατε τοὺς τάφους τῶν γονέων μου ἐν τῇ Βαλεντίᾳ καὶ εἶπατε αὐτοῖς, ὅτι καὶ ἄλλη μία ἐκ τοῦ γένους των ἐθεώρησε τὸν ἔρωτα τιμιώτερον τῆς ζωῆς!“

Ὁ Δὸν Πέτρος συνεκινήθη. „Ἰπάκουσον, κόρη μου, εἰς τὴν καρδίαν Σου· ἰσως αὕτη Σὲ συμβουλεύει καλλίτερά παρὰ ἓνας γέρων ἄνθρωπος· τοῦλάχιστον εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς εὐτυχίας Σου παρὰ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ καὶ ἡ γενναιοφροσύνη του μ' ἐγγυᾶται ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ οἴκου μας εἶνε ἐξ ἰσοῦ αὐτῷ σεβαστὴ ὡς καὶ ἡ ἰδική του. Ἀλλά, φίλτατε Φρέβεν, τί θὰ πῇτε ἄρά γε εἰς τοὺς ὑπερηφάνους συγγενεῖς Σας ὅταν θὰ συστήσητε εἰς αὐτοὺς τοῦτο τὸ κακόμοιρον πλάσμα; Καὶ θὰ ἡμπορέσητε ἄρά γε νὰ ὑποφέρητε τὴν χλεύην τοῦ κόσμου;“

— „Ὁρᾶ Σου καλῇ, Δὸν Πέτρο“, εἶπεν αὐτῷ ὁ νεανίας θαρραλῶς, ἐνῷ προσέτεινε μὲν αὐτῷ τὴν χεῖρα πρὸς ἀποχαιρετισμόν καὶ μὲ τὴν ἄλλην περιεπτύχθη τὴν Ἰωσηφίναν. „Παρηγορήθητε καὶ μὴ ἀνησυχεῖτε δι' ἐμέ. Θὰ δεῖξω τὴν Ἰωσηφίναν μου εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἐὰν κανεὶς μ' ἐρωτήσῃ ποτέ: Ποία ἦτον αὕτη; θ' ἀποκριθῶ μ' εὐφρόσυνον ὑπερηφανίαν: Ἡτὼν ἡ Ἐπαῖτις τῆς Γεφύρας τῶν Τεχνῶν!“

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]